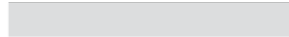


# Evropska unija: 446 milijonov prebivalcev – 27 držav



Države članice Evropske unije (2019)



Države kandidatke in potencialne države kandidatke



## Njihov prispevek k trajnemu miru in blaginji ...



Konrad Adenauer



Simone Veil



Alcide De Gasperi



Winston Churchill



Robert Schuman



Jean Monnet



Slogan: Združena v raznolikosti



Evropska himna



Evro



Evropska zastava



9. maj, Dan Evrope



**Български**

**Čeština**

**dansk**

**Deutsch**

**eesti keel**

**Ελληνικά**

**English**

**español**

**français**

**Gaeilge**

**hrvatski**

**Italiano**

**latviešu valoda**

**lietuvių kalba**

**magyar**

**Malti**

**Nederlands**

**polski**

**português**

**Română**

**slovenčina**

**slovenščina**

**suomi**

**svenska**



- 1989** Padec berlinskega zidu – konec komunizma  
EU začne z gospodarsko pomočjo: program Phare
- 1992** Določitev meril za pristop k EU:
- demokracija in pravna država
  - delujoče tržno gospodarstvo
  - sposobnost izvajanja zakonodaje EU
- 1998** Uradni začetek pristopnih pogajanj
- 2002** Vrh v Kopenhavnu se strinja z največjo širitvijo, ki zajema deset novih držav
- 2004** Deset novih članic EU: Ciper, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska, Slovaška, Slovenija
- 2007** Bolgarija in Romunija se pridružita EU
- 2013** 1. julija se pridruži Hrvaška





Država	Prebivalstvo (v mio.)
Bosna in Hercegovina	3,5
Črna gora	0,6
Kosovo v skladu z Resolucijo Varnostnega sveta ZN 1244	1,8
Severna Makedonija	2,1
Albanija	2,9
Srbija	7,0
Turčija	79,8





1952

Evropska skupnost za premog in jeklo

1958

Rimski pogodbi:

- Evropska gospodarska skupnost
- Evropska skupnost za atomsko energijo (EURATOM)

1987

Evropski enotni akt: enotni trg

1993

Pogodba o Evropski uniji – Maastricht

1999

Amsterdamska pogodba

2003

Pogodba iz Nice

2009

Lizbonska pogodba



Zavezujoča za vse dejavnosti EU

54 členov pod 6 naslovi:

**Dostojanstvo**



**Svoboščine**



**Enakost**



**Solidarnost**



**Pravice državljanov**



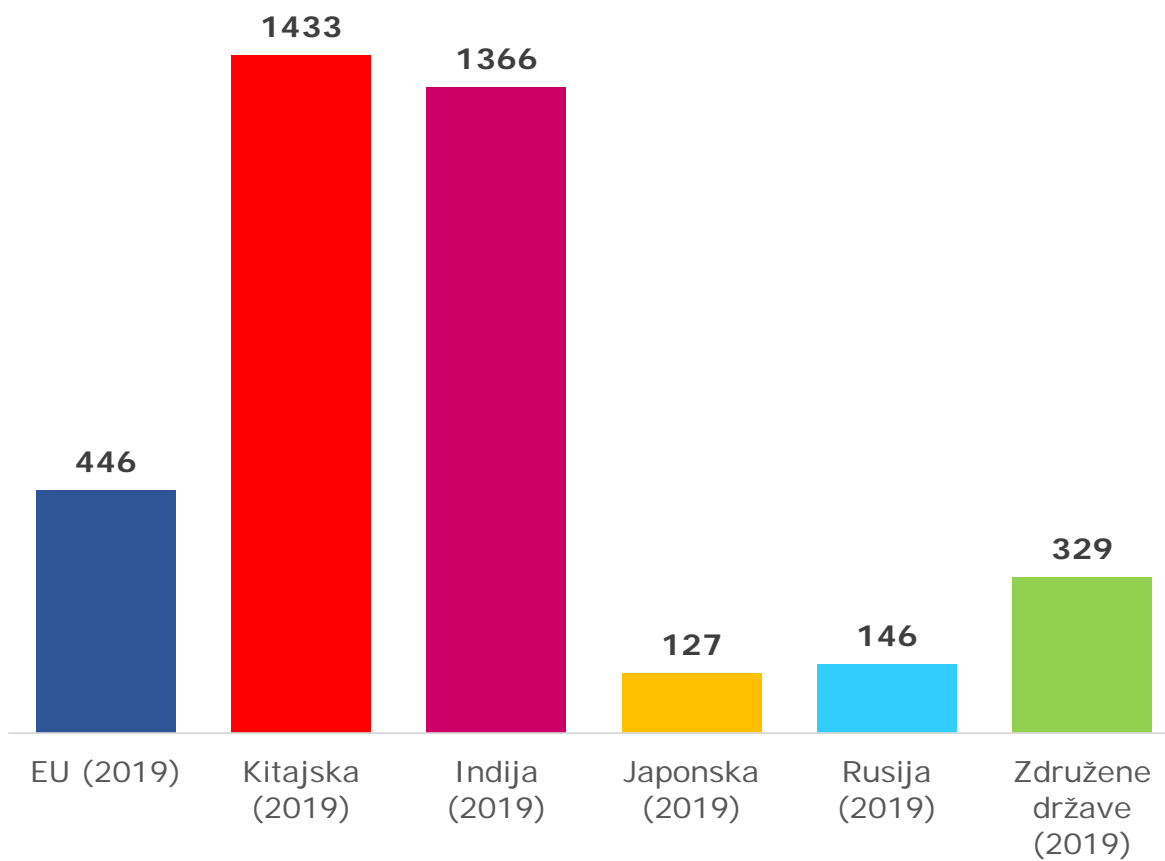
**Sodno varstvo**







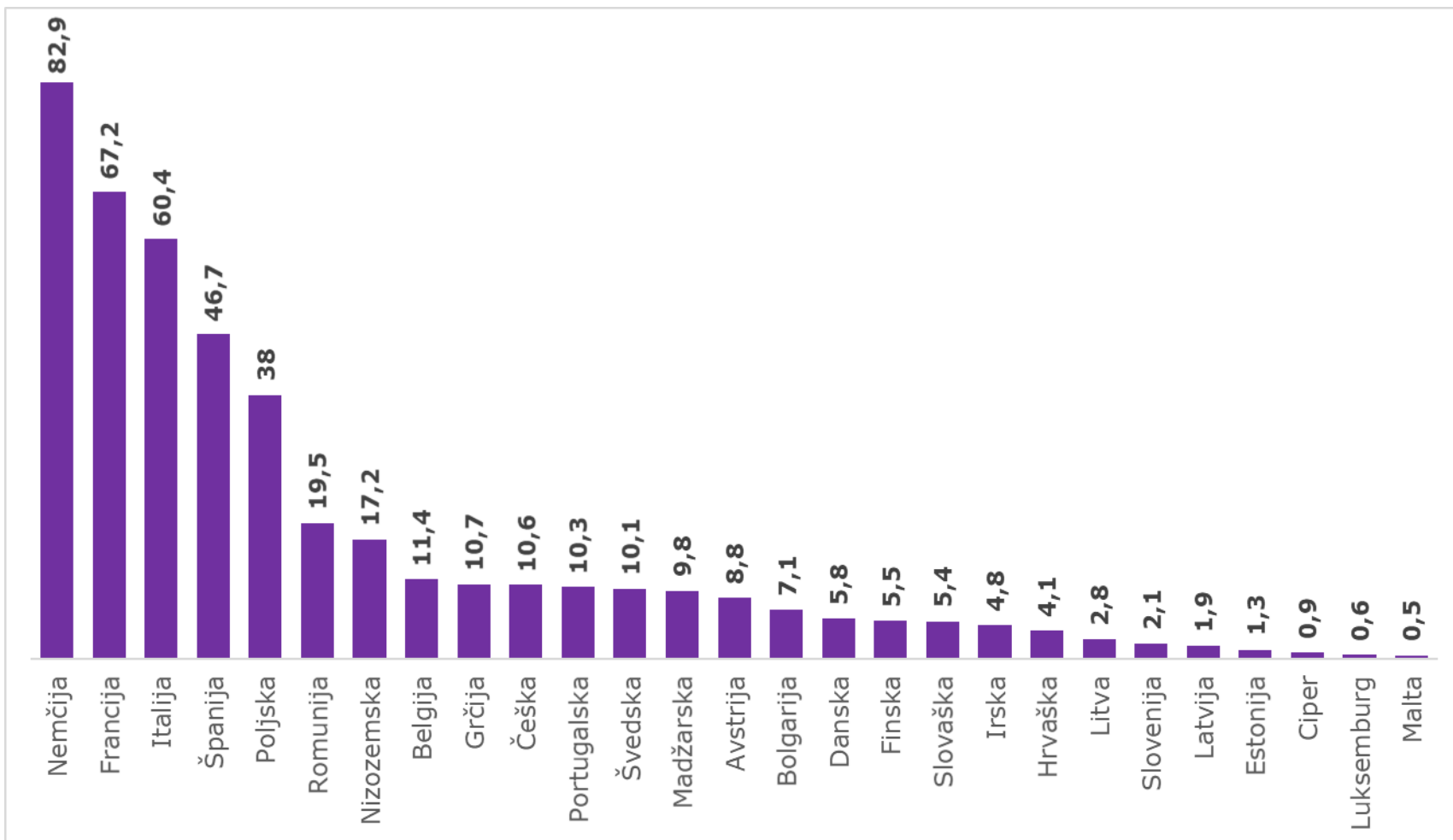
## Število prebivalcev v milijonih



# Koliko prebivalcev ima EU?



Prebivalstvo (v milijonih) (2019)  
skupaj 446 milijonov





2008: v Združenih državah se začne svetovna finančna kriza.  
Usklajen odziv evropskih voditeljev:

- **Zaveza za evro in za finančno stabilnost**
- **Nova orodja za krizno upravljanje in reforme pravil:**
  - Evropski mehanizem za stabilnost: sklad za pomoč državam v izrednih gospodarskih težavah
  - Novi zakoni za stabilnost bank
  - Bančna unija: vseevropski nadzor nad bankami in mehanizem za zapiranje bank v težavah
- **Boljše gospodarsko upravljanje:**
  - Evropski semester: letni postopek za usklajevanje javnih proračunov
  - Pakt „evro plus“, „Pogodba o fiskalnem paktu“: vzajemne obveznosti za zdrave javne finance



## Evropski sklad za strateške naložbe

Naložbeni načrt za Evropo, sprejet novembra 2014, temelji na javnih jamstvih za spodbujanje zasebnih naložb.

**Evropski sklad za strateške naložbe** je kot del tega načrta že sprostil za 439 milijard EUR naložb (podatki iz oktobra 2019) in s tem presegel pričakovanja.

Z naložbami tega načrta je bilo podprto ustvarjanje 1,1 milijona novih delovnih mest, do leta 2022 pa naj bi bilo ustvarjenih 1,7 milijona delovnih mest.

Več kot milijon malih in srednjih podjetij bo imelo na voljo olajšan dostop do financiranja. Poleg tega se je zaradi načrta BDP EU povečal za 0,6 do 0,9 %.



## Odziv EU na finančno krizo:



- **Pravilnik:**

Novi zakoni, ki bodo bankam zagotavljali ustrezen kapital in boljše obvladovanje tveganj

- **Nadzor:**

Evropska centralna banka nadzira +/- 130 najpomembnejših bank

Nacionalni bančni nadzorniki tesneje sodelujejo

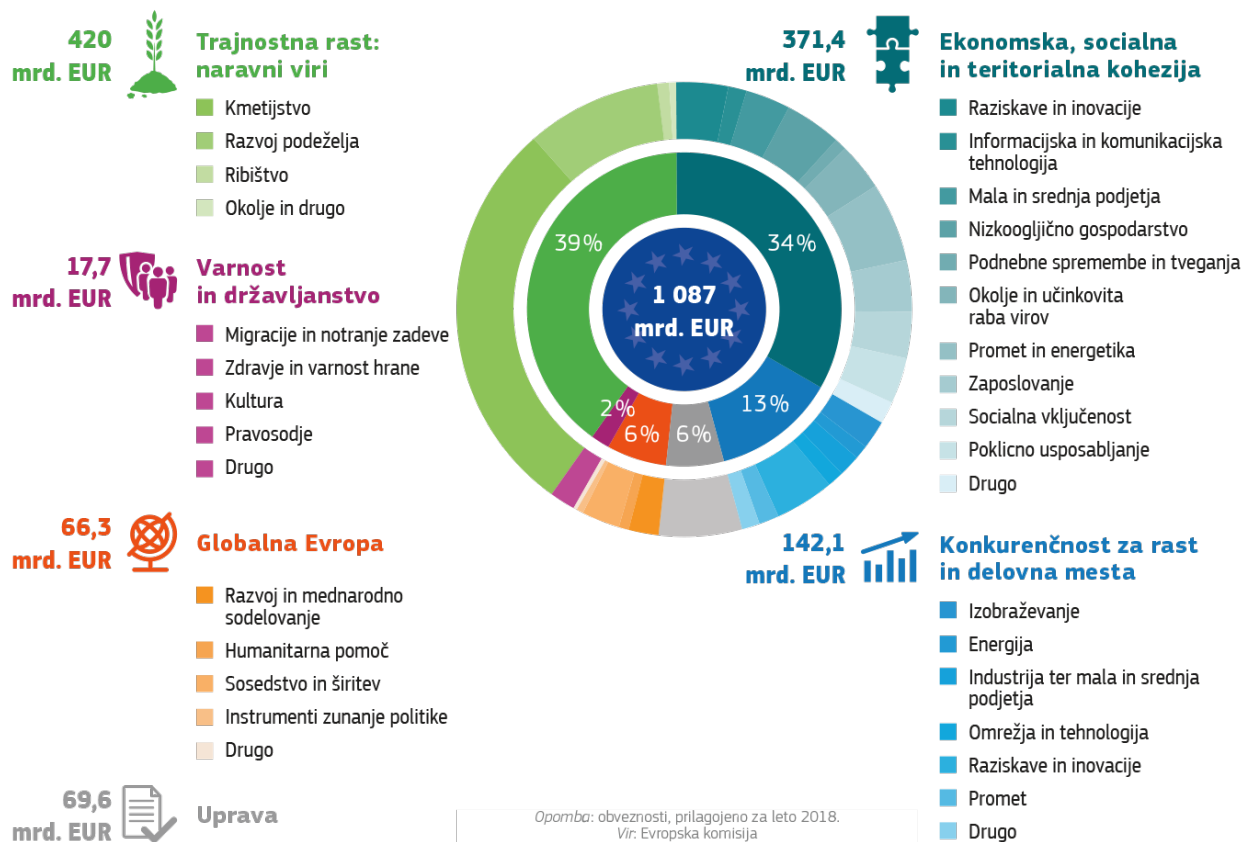
- **Odločanje:**

Vseevropski enoten odbor odločanja, ki lahko odloči o zaprtju propadajoče banke

Podpora ima v skladu, v katerega vplačujejo banke same, s čimer se zagotovi, da davkoplačevalec ni treba plačati računa za rešitev banke.



## Področja, ki se financirajo iz proračuna EU (2014-2020)



Letni proračun EU v letu 2019 je bil približno 165,8 milijard EUR – to je v absolutnem smislu velik znesek, vendar predstavlja le približno en odstotek bogastva, ki ga vsako leto ustvarijo gospodarstva držav članic.

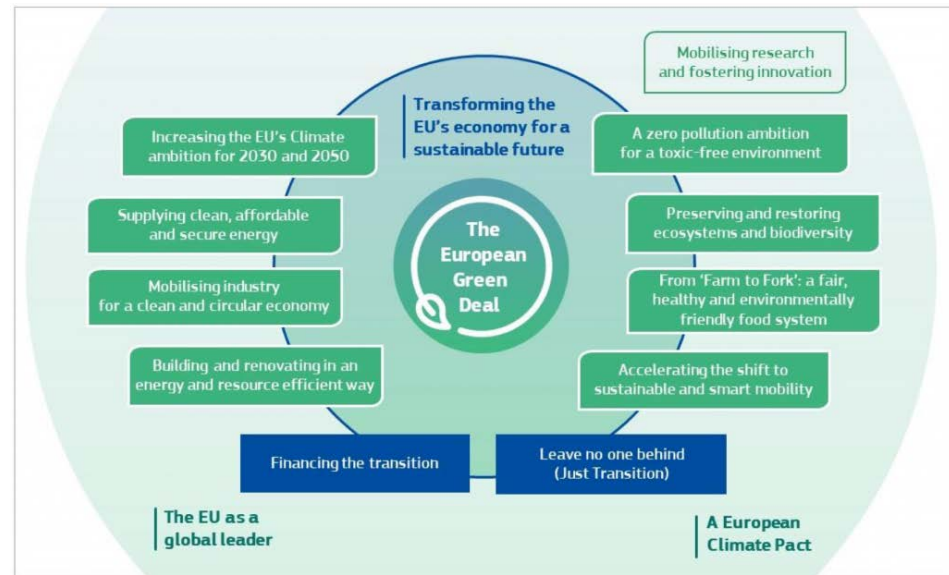




## Večje ambicije EU na področju podnebja za 2030 in 2050

Postati prva podnebno nevtralna celina do leta 2050 je največji izziv in priložnost našega časa. V ta namen je Evropska komisija decembra 2019 predstavila **Evropski zeleni dogovor**.

Zeleni dogovor je sestavni del strategije Komisije za izvedbo Agende združenih narodov za leto 2030 in ciljev na področju trajnostnega razvoja.



Komisija bo do marca 2020 predstavila prvi „podnebni zakon“. S tem bo cilj podnebne nevtralnosti do leta 2050 prenesen v zakonodajo.

EU je že začela modernizacijo in transformacijo gospodarstva s ciljem podnebne nevtralnosti. Med letom 1990 in letom 2018 je emisije toplogrednih plinov zmanjšala za 23 %, pri tem pa je bila zabeležena gospodarska rast 61 %.

Do poletja 2020 bo Komisija predstavila načrt o presoji vpliva in pri tem povečala cilje za odgovorno zmanjševanje emisij toplogrednih plinov na vsaj 50 % in do 55% v primerjavi z letom 1990.

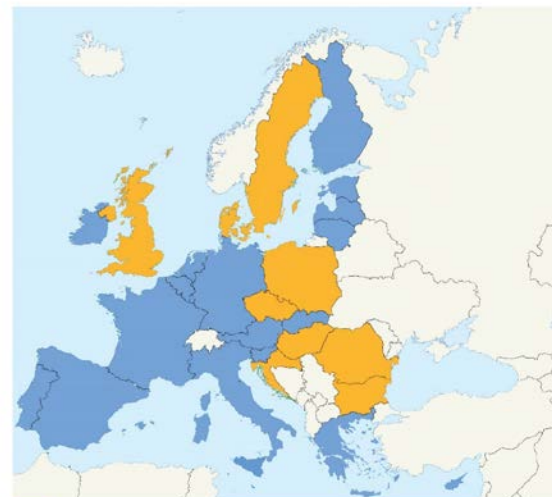


## Zakaj evro?

- Ni tveganja nihanja in stroškov zaradi tuje valute
- Večja izbira in stabilnejše cene za potrošnike
- Tesnejše gospodarsko sodelovanje med državami EU

## Evro se lahko uporablja kjer koli v območju evra.

- Kovanci: na eni strani je nacionalen simbol, na drugi pa skupen motiv
- Bankovci: ni nacionalne strani



■ Države EU, ki uporabljajo evro  
■ Države EU, ki ne uporabljajo evra





## Štiri svoboščine:

- prost pretok blaga
- prost pretok storitev
- prosto gibanje ljudi
- prost pretok kapitala

## Enotni trg je ustvaril:

- bistveno zmanjšanje cen številnih proizvodov in storitev, vključno z letalskimi prevozniki in telefonskimi klici.
- večjo izbiro za potrošnike
- milijone novih delovnih mest
- več priložnosti za podjetja



Od leta 2015 je Komisija predložila večino predlogov iz svoje strategije za enotni digitalni trg. Med njimi so:

- odprava stroškov gostovanja junija 2017. Od takrat lahko državljani svoje mobilne naprave tudi med potovanjem po EU uporabljajo po istih cenah kot doma
- stroga nova pravila EU o varstvu osebnih podatkov so začela veljati 25. maja 2018
- pobuda WiFi4EU podpira namestitve brezplačnih točk Wi-Fi v lokalnih skupnostih po vsej EU
- nova orodja za pomoč ljudem in podjetjem pred kibernetскими napadi
- od leta 2018 naprej nova pravila omogočajo uporabo spletnih naročnin za filme in televizijo, elektronske knjige, video igre in glasbene storitve med potovanjem po EU
- načrti za naložbe v višini 1 milijarde evrov leta 2018 v izgradnjo infrastrukture za vrhunske evropske superračunalnike



Evropa ima najvišjo raven socialne zaščite v svetu in se uvršča visoko glede kakovosti življenja in dobrega počutja.

Ta položaj dosega z različnimi pobudami:

- **Evropska socialna listina** zagotavlja temeljne socialne in ekonomske pravice, ki zagotavlja širok spekter vsakodnevnih človekovih pravic, povezanih z zaposlovanjem, nastanitvijo, zdravjem, izobraževanjem, socialno zaščito in dobrim počutjem.
- **Evropski socialni sklad** je glavni evropski instrument za podpiranje zaposlovanja, pomoč pri iskanju boljših delovnih mest in zagotavljanje pravičnejših zaposlitvenih možnosti za vse državljane EU. Naložbe v višini 10 milijard evrov letno izboljšujejo možnosti milijonov Evropejcev, zlasti tistih, ki težko najdejo zaposlitev.
- Glavni cilj **Evropske strategije zaposlovanja** je ustvarjanje več in boljših delovnih mest po vsej EU.
- **Jamstvo za mlade** je zaveza vseh držav članic, da mlajšim od 25 let zagotovijo kakovostno ponudbo za:
  - zaposlovanje
  - nadaljnje šolanje
  - vajeništvo ali
  - pripravništvo

in sicer v štirih mesecih od dneva, ko postanejo brezposelni ali končajo formalno izobraževanje.



## 'Schengen'

- Brez policijskih in carinskih pregledov na mejah med 22 državami EU ter Norveško, Lihtenštajnom, Švico in Islandijo.
- Okrepljen nadzor na zunanjih mejah EU
- Več sodelovanja med policijami iz različnih držav EU
- Ko potujete med državami EU, lahko kupite in prinesete domov katero koli blago za osebno uporabo







## Erasmus+

Vsako leto več kot 400 000 mladih študira ali se osebno razvija v drugih evropskih državah, kar jim omogoča program **Erasmus+** za izobraževanje, usposabljanje in šport.

Poleg tega Erasmus+ podpira **Evropsko solidarnostno enoto** in **Evropsko prostovoljno službo**.





- Listina o temeljnih pravicah
- Skupni boj proti terorizmu
- Sodelovanje policijskih in pravosodnih organov iz različnih držav
- Usklajena azilna in priseljenska politika
- Sodelovanje na področju civilnega prava



## Skupna zunanja in varnostna politika:

EU izvaja ambiciozno trgovinsko pogajalsko agendo ter uravnoteženo in napredno trgovinsko politiko, ki omogoča izkoriščanje pozitivnih učinkov globalizacije.

Novi trgovinski sporazumi:

- s Kanado (2017)
- z Japonsko (2018)

in s številnimi drugimi državami



## Razvojna pomoč in humanitarna pomoč

- Mehanizem civilne zaščite:
- vladna pomoč, ki se dodeli takoj po nesreči
- rescEU, nov sistem za povečanje vseh zmogljivosti odzivanja na nesreče



## Zunanja in varnostna politika EU je osredotočena na:

- spodbujanje mednarodnega miru in varnosti
- razvojno sodelovanje
- človekove pravice in pravno državo
- odzivanje na humanitarne in okoljske krize

EU na mednarodni ravni uporablja svoja diplomatska, politična, ekonomska, varnostna in humanitarna orodja za mirno reševanje konfliktov, zlasti v Libiji, Siriji in Ukrajini.

Decembra 2017 je 25 držav članic vzpostavilo stalno strukturno sodelovanje, pravno zavezujoč okvir za tesnejše sodelovanje na področju varnosti in obrambe.

Leta 2017 je ustanovila evropski obrambni sklad za sodelovanje na področju raziskav in razvoja za skupne industrijske obrambne proizvode in tehnologije. Iz sklada bo do leta 2020 vloženi 90 milijonov evrov v raziskave in 500 milijonov evrov v razvoj.

Aprila 2019 je Evropski parlament odobril načrte, po katerih naj bi sklad v naslednjem dolgoročnem proračunu EU med letoma 2021 in 2027 prejel 13 milijard evrov za financiranje skupnih raziskovalnih projektov, zlasti z nepovratnimi sredstvi.



Evropska unija z zagotavljanjem pomoči in sodelovanjem podpira države v razvoju in njihov prehod v gospodarsko in socialno stabilnost.

Leta 2018 so bile EU in njene države članice z več kot 74,4 milijarde evrov še naprej vodilne svetovne donatorke uradne razvojne pomoči.

Cilj zavezništva med Afriko in Evropo za trajnostne naložbe, ki poteka od septembra 2018, je nadgraditev partnerstva EU z Afriko. To bo prispevalo k ustvarjanju novih delovnih mest v Afriki s podporo izobraževanju in razvoju kompetenc, spodbujanjem trgovine in mobilizacijo naložb v strateške gospodarske sektorje.





## Enakost žensk in moških je temeljna vrednota EU.

EU pomaga ženskam pri iskanju zaposlitve in enakega plačila, kot ga imajo moški, ter pri doseganju boljšega ravnotežja med delom in drugimi področji življenja:

- **Zaposlovanje:** leta 2017 se je delež zaposlenih žensk v EU povečal na 66,6 %; delež zaposlenih moških je skoraj 80 %.
- **Enako plačilo:** ženske v EU v povprečju zaslužijo 16 % manj kot moški. Novembra 2017 je EU predstavila Nov začetek, akcijski načrt za odpravo razlike v plačilu med ženskami in moškimi.
- **Financiranje:** naložbe v posebne ukrepe za pomoč ženskam, da najdejo zaposlitev, zajemajo sheme za prekvalifikacijo ter izboljšanje znanj in spretnosti, pomoč ženskam pri vrnitvi na delo po prekinitvi poklicne poti z zagotavljanjem kakovostnega otroškega varstva, zagotavljanje individualnega usmerjanja za ženske za izboljšanje ozaveščenosti delodajalcev o izzivih, s katerimi se spopadajo ženske.
- **Gospodarstvo:** zaradi vrzeli pri zaposlovanju moških in žensk je gospodarstvo EU vsako leto ob 370 milijard evrov. Z večjo enakostjo spolov bi bilo mogoče do leta 2050 ustvariti 10,5 milijona delovnih mest in spodbuditi gospodarstvo EU v višini od 1,95 do 3,15 bilijona evrov.

Druga velika prednostna naloga je prenehanje nasilja nad ženskami in dekleti. **Kampanja EU NON.NO.NEIN** moške in ženske spodbuja, da se uprejo nasilju nad ženskami.







## Onesnaževanje nima meja – potrebujemo skupne ukrepe



Ukrepi EU so prispevali k:

- čistejše kopalne vode
- manj kislega dežja
- neosvinčen bencin
- preprosto in varno ravnanje z odpadno elektronsko opremo
- varnost hrane „od vil do vilic“
- bolj ekološko in kakovostnejšo pridelavo hrane
- učinkovitejša zdravstvena opozorila o kajenju
- registracijo in nadzor nad kemikalijami (REACH)



Kot potrošnika vas varuje osnovna zakonodaja v vsej EU, celo med potovanji ali spletnim nakupovanjem

- Jasno označevanje
- Zdravstveni in varnostni standardi
- Nepoštena praksa v pogodbah je prepovedana
- Pravice potnikov, kot je nadomestilo za dolge zamude
- Pomoč pri reševanju težav





## **Evropski parlament - zastopanje državljanov**

David Sassoli, predsednik Evropskega parlamenta



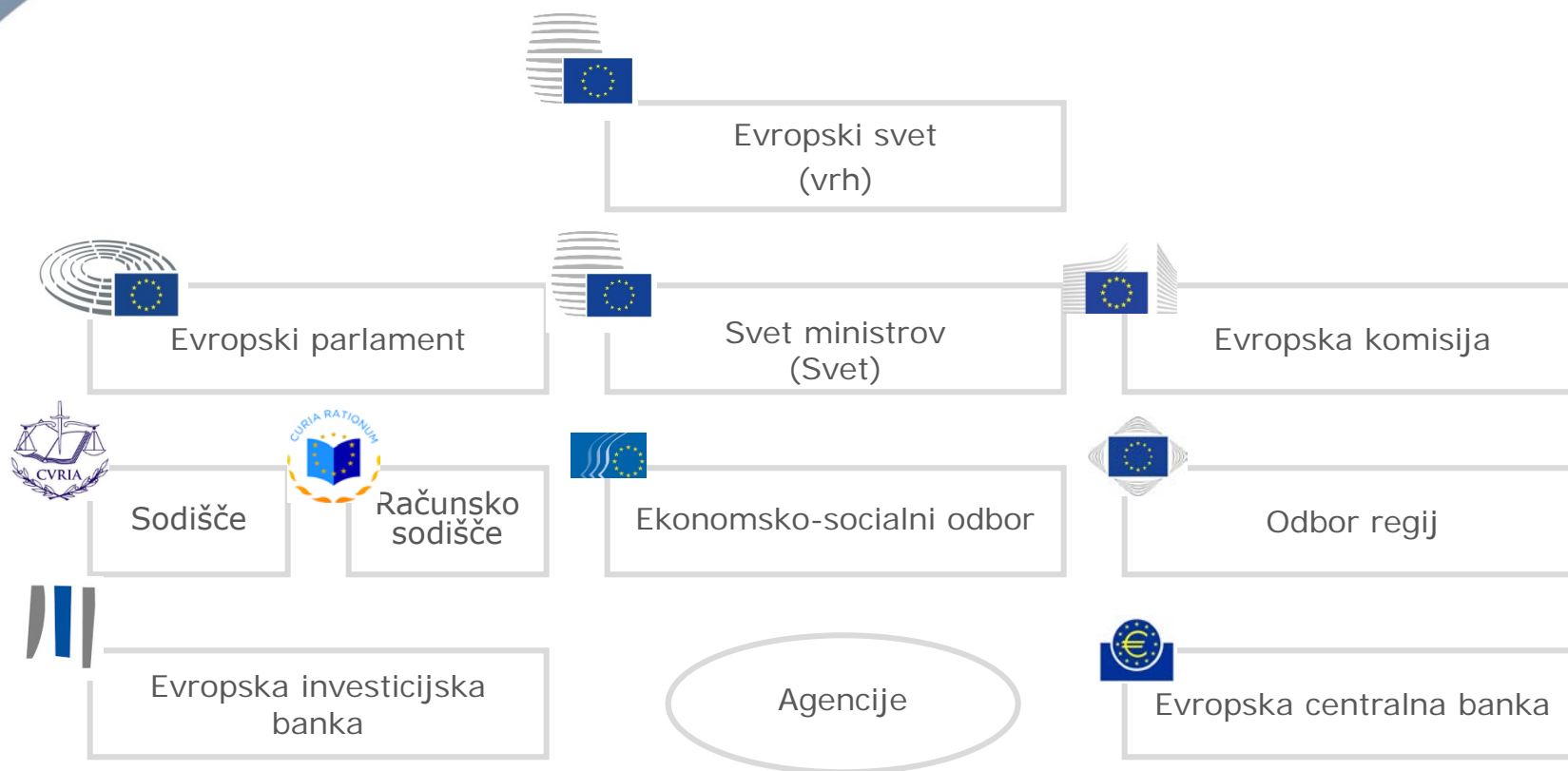
## **Evropski svet in Svet - glas držav članic**

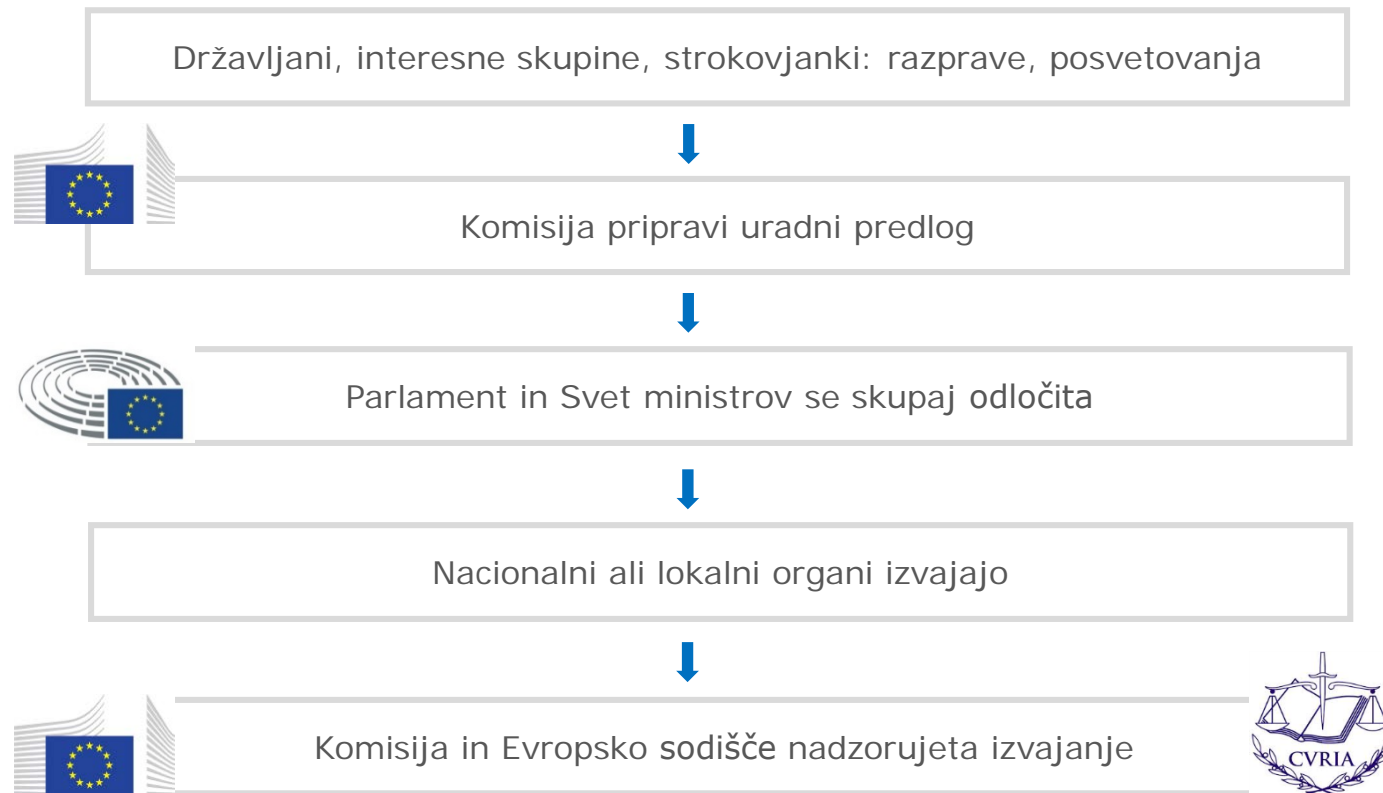
Donald Tusk, predsednik Evropskega sveta



## **Evropska komisija - zastopanje skupnih interesov**

Jean-Claude Juncker, predsednik Evropske komisije







- En minister iz vsake države
- Predsedstvo: se zamenja vsakih šest mesecev
- Skupaj s Parlamentom sprejema zakonodajo
- EU in proračun
- Vodi skupno zunanjo in varnostno politiko





Večina odločitev v Svetu je sprejetih z „**dvojno večino**“.

Odločitev morajo podpreti vsaj:

- 55 % držav članic
- Države članice, ki predstavljajo 65 % prebivalcev EU





## Vrh voditeljev držav in vlad vseh držav EU



- Poteka vsaj štirikrat na leto
- Določa splošne smernice za politike EU
- Predsednik: Charles Michel



## Josep Borrell

- Dvojna vloga:
  - Predseduje zasedanjem Sveta za zunanje zadeve
  - Podpredsednik Evropske komisije
- Vodi skupno zunanjo in varnostno politiko
- Vodja Evropske službe za zunanje delovanje





## 27 komisarjev, po eden iz vsake države EU

- Predlaga novo zakonodajo
- Izvršni organ
- Varuh pogodb
- Zastopa EU na mednarodni ravni





## 27 neodvisnih sodnikov, po eden iz vsake države EU

- Razlaga zakonodajo EU
- Zagotavlja, da se v vseh državah članicah zakonodaja EU uporablja na enak način





## Emily O'Reilly

### **Evropska varuhinja človekovih pravic**

- Preiskuje pritožbe o nezadostnem ali popolnoma neprimernem upravljanju institucij EU
- Na primer: nepoštenost, diskriminacija, zloraba moči, nepotrebna zamuda, neodzivnost ali nepravilni postopki
- Vsak prebivalec EU se lahko pritoži





## 27 neodvisnih članov

- Preverja, ali se sredstva EU pravilno uporabljajo
- Lahko preveri osebe ali organizacije, ki upravljajo s sredstvi EU







## Christine Lagarde

**Predsednica Evropske centralne banke**



- Zagotavlja stabilnost cen
- Nadzoruje denarno ponudbo in odloča o obrestnih merah
- Nadzira varnost bank
- Deluje neodvisno od nacionalnih vlad





- Zastopa sindikate, delodajalce, kmete, potrošnike itd.
- Svetuje pri oblikovanju novih zakonov in politik EU
- Spodbuja udeležbo civilne družbe v zadevah EU





- Zastopa mesta in regije
- Svetuje pri oblikovanju novih zakonov in politik EU
- Spodbuja udeležbo lokalnih oblasti v zadevah EU





Vas zanima kaj v zvezi z EU? Pomaga vam lahko Europe Direct



- Prek telefona, elektronske pošte ali spletne svetovalnice
- Regionalni informacijskih centri po vsej EU

*[europa.eu/europedirect](http://europa.eu/europedirect)*